

Verslag

G40 themagroep Armoede & Schuldhulpverlening

Dinsdag 8 oktober 2024, 13:30 – 16:00

Aidadreef 8, 3561 GE Utrecht

Aanwezig

Aanwezig:

Niels Scheele (Haarlemmermeer), Tim den Ouden (Almere), Inge van der Worp (Hilversum), Yuen Yemee (Gouda), Erika Dekens (Divosa), Mariëlle Fleuren (VNG), Margot Leegwater (Platform 31), Linda van Vliet (NVVK), Sandra van Dijk (Amersfoort), Jihail Amlali (Haarlem), Marcel Kappert (Emmen), Jetske Zijlstra (Tilburg), Marion Dolmans (Breda), Michiel van Vreeswijk (Deventer), Sanne Noordijk (Hilversum), Karen Smit (RadarAdvies, secretaris)

Sprekers:

Marianne de Koning, Hayat en Micha van de Verbindingskamer

Verslag:

Lisa Huyge (Zunderdorp & Smit)

Verslag

1. Bereiken van de doelgroep

De Verbindingskamer neemt ons in een interactieve sessie mee in de aanpak die ze voor de gemeente Haarlemmermeer hebben ontwikkeld. Met focus op *het integraal samenwerken tussen verschillende domeinen van de gemeente en op welke manier(en) je inwoners bereikt die de hulp het hardst nodig hebben*.

Zie presentatie De Verbindingskamer. Het verslag is een aanvulling op de presentatie.

Marianne de Koning – oprichter van De Verbindingskamer – vertelt samen met collega's Hayat en Micha over de aanpak waarmee ze in opdracht van gemeenten en woningcorporaties (soms als gezamenlijke opdrachtgever) op een outreachende manier in contact komen met bewoners waarmee gemeente/woningcorporatie nauwelijks of geen contact krijgt. Met die aanpak wil De Verbindingskamer bewoners horen en op basis van hun wensen en behoeften aan de slag gaan. Van daaruit schrijft ze o.a. aanbevelingen en adviezen voor gemeenten en organiseert ze ontmoetingen tussen burens. Met deze aanpak wil De Verbindingskamer twee doelen najagen:

- 1) Bewoners koppelen aan juiste zorg door via individuele gesprekken vertrouwen aan te sterken.
- 2) Bouwen aan een community door burens met elkaar in contact te brengen zodat ze er ook voor elkaar kunnen zijn. De community wordt hierdoor zichtbaar en kan ook dingen aankaarten of uitleggen (bijv. waar de drempel ligt om naar dienstverleningsloketten gaan).

Doordat De Verbindingskamer onafhankelijk is en ze geen geschiedenis heeft met de bewoners, ontstaat er ruimte voor open gesprekken. De Verbindingskamer is voor langere periode op vaste

dagdelen aanwezig in de buurt, wat ervoor zorgt dat ze een vertrouwd gezicht wordt. De gemiddelde aanpak duurt drie jaar, maar uiteindelijk verschilt elke opdracht in omvang. Hierbij is volhouden en doen wat je zegt essentieel. Het is bijvoorbeeld belangrijk om door te pakken als er een onderbuikgevoel is en om laagdrempelig contact via Whatsapp te faciliteren. Daarbij is het zo dat je soms geen reactie krijgt, maar dat dit niet betekent dat mensen jouw boodschap niet lezen of appreciëren. Soms komt iemand na een aantal maanden toch in de lucht met een vraag. Enkel als iemand expliciet aangeeft geen behoefte te hebben, stopt het contact.

Vanuit de themagroep wordt de vraag gesteld wat er gebeurt met signalen rondom huiselijk geweld. De Verbindingskamer gaat hier zorgvuldig mee om en respecteert het vertrouwen. Er wordt bijvoorbeeld wel een anonieme melding gemaakt bij de Stadsmarinier, maar in eerste plaats is het belangrijk om het lijntje met de persoon in kwestie stevig vast te houden en samen te bekijken welke stappen gemaakt kunnen worden.

De samenwerking met professionals in de wijk is enorm belangrijk. De samenwerking met Wijkteams is bijvoorbeeld intensief, vooral bij multiproblematiek. Vanuit de themagroep komt de vraag hoe er wordt omgegaan met wachtlijsten. Voor de start van een nieuwe aanpak wordt kennisgemaakt met de professionals in de wijk om ook korte lijntjes te krijgen. Dit zorgt ervoor dat mensen minder te maken krijgen met wachtlijsten. Als er sprake is van een gebiedsaanpak, geeft dat ook vaak voorrang. Waar toch wachtlijsten zijn en de druk groot is, gaat De Verbindingskamer zelf actie ondernemen met de bewoner. De hulp van De Verbindingskamer is altijd tijdelijk. Wanneer zorg overgenomen is door een (welzijns)organisatie, trekt De Verbindingskamer terug. De vraag wordt ook gesteld hoe er wordt omgegaan met AVG bij doorverwijzingen. Dit verschilt van wijk tot wijk, maar waar kan, gebeurt doorverwijzing zoveel mogelijk met toestemming van de bewoner en met het minimale aan persoonlijke gegevens (enkel adres/postcode).

Als antwoord op de vraag of de aanpak in een bepaalde buurt of complex niet gewerkt heeft, komt het voorbeeld van een wijk waar de behoeften van verschillende groepen (studenten en oudere bewoners) erg ver uit elkaar lagen. In dat geval is het moeilijker om community te creëren en trekt De Verbindingskamer die behoeften uit elkaar en gaat met elk afzonderlijk aan de slag.

De themagroep praat over NPLV wijken en hoe zich dat verhoudt tot De Verbindingskamer. Vaak zijn er al veel welzijnsorganisaties en vrijwilligers actief in die wijken. De aanpak van De Verbindingskamer is outreachend, terwijl dat niet per se zo is bij welzijnsorganisaties. Bovendien hebben gemeenten met NPLV wijken vaak niet de capaciteit om zulke intensieve, informele aanpak uit te voeren. De Verbindingskamer kan bijvoorbeeld voorwerk doen en dingen opzetten en de professionals al in een vroeg stadium betrekken. Ook het inzetten en samenbrengen van sleutelfiguren wordt hier benoemd.

Het gesprek richt zich vervolgens op het borgen van de continuïteit nadat de aanpak afloopt. De Verbindingskamer geeft aan dat het lijntje erg kwetsbaar is en het zomaar kan zijn dat participatie snel afvlakt. Borging zit zowel bij professionals als in de buurt zelf. De burens zijn degenen die blijven, de professionals wisselen. De professional moet in die zin vooral de achtervang/contactpersoon zijn. Het mooiste is als de rol van De Verbindingskamer kan overgenomen worden door een betaalde functie bij een woningcorporatie (vaak langduriger aanwezig in de wijk dan een welzijnsorganisatie). Maatwerk blijven leveren en aanvoelen wat er nodig is, is de boodschap.

Tenslotte is er een rondvraag hoe de aanwezige gemeenten en beleidsmedewerkers in contact staan met buurtbewoners. Een aantal voorbeelden volgen. In Tilburg hebben ze inwoners betrokken bij het opmaken van nieuwe minimegelingen. Bij VNG gaan ze meer jongerenwerkers inzetten om jongeren te betrekken. In Zeist is het kantoor van het social team heel nabij de bewoners, zodat inlopen erg makkelijk wordt.

De boodschap die uit deze ronde naar voren kwam is dat praten met de doelgroep - in een taal die ze begrijpen, met expliciete i.p.v. open vragen - essentieel is. Communiceer op een manier die past.

2. Regeerakkoord

Ervaringen uitwisselen over het regeerakkoord van het kabinet Schoof (wat betekent dat voor jullie gemeente) en een doorkijk naar het programma van onze themagroep voor 2025 (wat kunnen we volgend jaar organiseren).

Bijeenkomsten die dit jaar nog op de agenda staan:

Bestuurlijke bijeenkomst op 8 november (Utrecht, kantoor Divosa)

Het programma wordt voorbereid door Jur de Haan (Zunderdorp & Smit). Dit programma is al gedeeld met de themagroep. Vraag aan iedereen om na te gaan of zijn/haar bestuurder hierbij aanwezig is. Aanstaande vrijdag bereidt Michiel deze bijeenkomst verder voor met Jur. De opbrengst daarvan wordt gedeeld.

Programma:

1. Deel 1 is een bijdrage van Godfried Engbersen. Hij reflecteert op de begroting en uitwerking van het Hoofdlijnenakkoord en neemt daarin ook mee wat vanuit de wetenschap en rapporten van Adviesorganen aan inzichten is ontwikkeld.
2. In deel 2 vertelt Wethouder Bouke Velzen van de gemeente Zoetermeer over de aanpak die in Zoetermeer is ontwikkeld over wat gemeenten zelf kunnen doen om bestaanszekerheid van inwoners te bevorderen.
3. Op basis van deze twee bijdragen gaan we in gesprek over vragen als: wat staat ons als gemeenten te doen? Wat zijn onze boodschappen voor het kabinet? En wat willen we al naar voren brengen bij de begrotingsbehandeling SZW in december?

Ambtelijke netwerkdag op 21 november (Dordrecht)

Er komt een integrale sessie met A&S, ZJO en WW. Het thema is "18 en dan", m.n. over de groep die uit kwetsbare woonsituaties uitstroomt. Vanuit deze themagroep wordt gevraagd een stukje over het belang van omgaan met financiën.

Is er een deskundige die iets kan vertellen over jongeren en schulden?

Mariëlle Fleuren geeft aan dat een collega wellicht wat kan vertellen over de Handreiking Jongeren en Actiekaart 18+. Mariëlle gaat dit navragen.

Een ander plan kan een praatje over het Jongerenperspectieffonds zijn.

Webinar Platform 31 op 3 december

Platform 31 doet een project over beeldvorming en taal. Het webinar gaat over een onderzoek van Fontys Hogeschool over hoe bestaansonzekerheid in beeld en taal wordt getoond. De aankondiging hierover volgt nog.

Vooruitkijkend naar volgend jaar, wat speelt er bij gemeenten en wat willen we agenderen?

- Harmoniseren van armoede- en schuldenregelingen tussen alle gemeenten, met bodem en zonder plafond.
- Het niet verhogen van de kinderopvangtoeslag wegens bezuinigingen, ondanks het verhoogde tarief van de opvang zelf. Minima inkomens zullen hiervan de dupe zijn. Wettelijk maximum. Alle ouders die werken hebben recht. Zou misschien niet meer jaarlijks verhoogd worden om te bezuinigen. De mensen die eronder gaan lijden zijn de minima gezinnen. Kinderopvang verhoogt ook jaarlijks tarieven.
- Hoe bereik je mensen die je niet in beeld hebt?
- Plannen van Kabinet om op buurtniveau met gemeenten mensen te helpen met geldzorgen. Dit staat haaks op ontwikkelingen bij Wmo jeugd. Alles wordt apart bekeken, niet vanuit samenhang. Dit heeft gevolgen voor bestaanszekerheid. Er lijkt geen aanpak te komen op bestaanszekerheid.
- Discretionaire bevoegdheid gemeente, i.v.m. minima regelingen.
- Nadruk op integraal, interdepartementaal kinderarmoede beleid. Voor een aantal gemeenten gebeurt dat al lokaal.

Praktische doorkijk naar volgend jaar:

- Er wordt een vragenlijst gestuurd om de lijst van contactpersonen weer in orde te krijgen en om aan te geven welke onderwerpen je op de agenda zou willen.
- Hoe kunnen we zo effectief mogelijk bijeenkomsten organiseren? Online is efficiënter, maar fysiek wordt als waardevoller ervaren. Combinatie moet blijven, maar vraag is in welke verhouding.

Tenslotte wordt de vraag gesteld of iemand weet wat het SZW budget is voor volgend jaar? Dit is te lezen in de begrotingsstukken van Prinsjesdag.

Mariëlle Fleuren (VNG) stuurt een verdere duiding van de begroting naar de G40.